

Koray Çalışkan

koray.caliskan@radikal.com.tr

Ortada, tek dişi kalmış ve hâlâ beton diyerek sırttan biz. Bir karar vermemiz gerekiyor artık. Milliyetçilik buraya kadarmış.

Bulgaristan'dayım. Babamın memleketi. Beş buçuk yaşında ayrılmış. Şimdi kızım beş buçukken hayatımda ilk kez ben geldim. Muhacire 'maacı' denilen yerdeyim. Küçükken televizyonda Bulgar güreşçi çıktı mı onu tutardım. Bir Bulgar takımı denk gelse gol atsın diye beklerdim. Kökleri meraktan olsa gerek. Bir Amerikan filminin jeneriğinde kıyırık bir işi bir Türk'ün yaptığını görünce hissedilenler gibi şeyler işte. Öyle top, spor seven bir oğlan da hiç değildim. Hafif toplu, kaleye konan cinsten.

'Soydaşa zulüm' günleri Bulgaristan'a dair hissettiklerimden bir şeyler eksiltmemiş. Bu hiç görmediğim ülkede evimde gibi hissediyorum. Halama benzeyen tatlı ve güzel teyzeler geçiyor yanımdan.

Neden Amerikalı?

Almanlar alınmasın, halklar tatlıdır, iyisi kötüsü olmaz. Ama milliyetçilikleri hâlâ barizdir. Bir bebe ülkelerinde doğsa Alman kanı yoksa bizden değildir derler. Amerika'da doğansa Amerikalı olur. Çok matah bir şey olduğu için söylemiyorum. Oralı oluverir. Hissen olmasa da hukuken ve hemen. Sekiz sene Amerika'da yaşadım. New York Üniversitesi'nde doktora öğrencisiyken bize bolca ders verdirirlerdi. Denk geldiğinde sorardım. Bu en kozmopolit kentte dahi Amerikalıların dedelerinin dedeleri bile ABD'de doğmuş çıkardı.

Yedi senedir Boğaziçi'ndeyim. Yine uyarına gelince soruyorum. Annelerin-babaların çoğu burada doğmuş. Ama dedeler, nineler, onların anaları-babaları, çoğu misak ötesinden, türlü halkla karışıp gelmişler.

En az Amerika kadar göçmen bir halk olduğumuzu bilmiyoruz, hissetmiyoruz. Dinen hicreti önemseyen bir kültürde yaşıyor, muhacire saygı duyuyoruz. Ama yerlileşince Anadolulu olmayı öveceğimize ne mutlu diyoruz başka şeylere. Anlamışsınızdır.

Bulgaristan'da Türkler anadillerinde eğitiliyor. Ülkenin kültür bakanı bir Türk. Ünlü heykeltıraş Vecdi Raşidov. 'Bulgarların' kültüründen sorumlu bir Türk.

Heykel yıkan bir ülkede yaşıyoruz. Kürtlere anadilde eğitim hakkı vermeyen, kültürel çeşitliliği sahiplenmek yerine, Türk kültürünün dahi tüm renklerini barındıramayan güdük bir milliyetçilikle kavrulup duruyoruz. İsrail'i eleştiriyor, Filistinlilere zulmü elbette kınıyoruz. Ama o sömürge devletinde bile her yerin adının, devletin kullandığı dilin aynı zamanda Arapça olduğunu atlıyoruz. Amed'e Amed dedirtmiyoruz. Ne mutlu Türküm diyene.

Tek dişi kalan

Muasır medeniyet bu günleri geride bıraktı. Vatandaşlığı insan olmaktan gelen haklara ve diğer evrensel prensiplere oturttu. Türkiyeli, Anadolulu olmaktan gurur duymak engellenirken kültürel asimilasyonu milletin harcı sanan, o harcın betonu altında inlerken kim övünüyor, kim bu anlayışa hâlâ güvenebiliyor?

Batımızda Bulgaristan. AB üyesi, demokratik. Etnik zenginliğin harcanamayacak kadar önemli olduğunu anlamış bir güzel ülke. Doğumuzda Suriye, Irak. Sosyal çeşitliliğin bomba pimi olarak görüldüğü, kullanıldığı bir dünya.

Ve ortada kalan, tek dişi kalmış ve hâla beton diyerek sırtan biz. Bir karar vermemiz gerekiyor artık. Milliyetçilik buraya kadarmış. Öğrenelim, fark edelim artık.